

"Tabiat denilen ikinci şeriat dahi, mecmu-u kavanin-i itibariyeden ibarettir. Sıfat-ı kudretin hâssası olan tesir ve icada mâlik değillerdir." İzah eder misiniz?

"Tabiat" denilen kavram, **kâinatta işler durumdaki kanunların** ortak adıdır. Mesela, suyun cisimleri kaldırması, yerin nesnelere çekmesi, soğğun dondurması, sıcağın yakması gibi kanunların toplamına **"tabiat"** denilmiştir.

İslam dilinde tabiatın adı **"âdetullah"** ya da **"sünnetullah"**tır ki buna **"fitri şeriat"** da denilir. Allah'ın kelam sıfatından gelen Kur'an'ın emir ve yasaklarına **"şeriat"** denildiği gibi, kudret sıfatı ile yaratılan kanunların genel toplamına da **"tekvini (yaratılış) şeriat"** deniliyor.

Yalnız **"tabiat"** ifadesinde maddeci felsefenin yüklediği yanlış bir nokta bulunuyor. O da **kanunlara yaratma vasfının verilmesidir**. Yani deniz üzerindeki gemiyi yüzdüren Allah'ın kudreti değil suyun kaldırma gücüdür, diyerek o izafi kanunlara harici bir yaratma gücü veriyor.

"Tabiat denilen ikinci şeriat dahi, mecmu-u kavanin-i itibariyeden ibarettir. Sıfat-ı kudretin hâssası olan tesir ve icada mâlik değillerdir."(1)

cümlesi, kanunların yaratma gücüne sahip olmadığını vurguluyor. Yani gemiyi denizde yüzdüren suyun kaldırma yasası değil Allah'ın kudret sıfatıdır. **Yasa / kanun** ise kudretin oradaki icraatının adıdır.

(1) bk. [Mesnevi-i Nuriye, Nokta](#).